

Re-enactor Rona Kreekel verblijft geregeld in de vroege middeleeuwen

'Bij de Vikingen voelde het als thuiskomen'



Rona in vroegmiddeleeuwse Finse dracht.



Rona Kreekel, met links haar boek en een action figure van haar man in Viking-outfit.

FOTO JOSÉ PIETENS

DOOR JOSÉ PIETENS
KROMMENIE - Het grootste deel van het jaar woont Rona Kreekel met haar gezin in een rijtjeswoning in Krommenie en werkt ze bij een advocaten- en notariskantoor. De overige dagen leeft ze in een vroegmiddeleeuws kamp, koopt vergeten groente als melde en draagt rijkelijk versierde kleding. Rona is een re-enactor.

Re-enactors bootsen zo getrouw mogelijk het leven uit een bepaalde periode na. Een jaar of zeventien geleden maakten Rona en haar gezin er kennis mee in het Openluchtmuseum Eindhoven. „Liefde op het eerste gezicht”, zegt Rona over die kennismaking.
Sindsdien gaat ze met echtgenoot Martin en dochters Ayla en Arwen (beiden begin twintig) tien tot twaalf wekdagen per jaar terug in de tijd. Naar de vroege Middeleeuwen (500-1000), de tijd van Karel de Grote en de Angelsaksen (de verzamelaars van de Germaanse stammen). „Het woord Viking proberen we te vermijden, want

die term trekt mensen met rechts-extremistische sympathieën aan. Dat is niet de bedoeling, daar zijn wij helemaal niet mee bezig. Wij willen alleen maar ervaren hoe het was om in die tijd te leven.”
Bij de Vikingen voelde het als 'thuiskomen'. „Vrijgevochten mensen, uitbundige feesten. Elke periode trekt een eigen groep aan. De Napoleontische tijd, dat is rangen en standen en marcheren.”
Rona en haar gezin zijn niet aangesloten bij een groep re-enactors. Met 'collega-Vikingen' worden ze gevraagd voor educatieve- en feestelijke evenementen. „We wonen dan in een

kamp zonder water of elektriciteit. We maken vuur, spelen kampsport, doen vechtschetsen. We laten het leven zien zoals het toen was. Met alles erop en eraan. We koken met ingrediënten van toen, zoals erwten, tuinbonen, knollen en vergeten groente als melde en klaver. Eigenlijk weten we niet wat we met die ingrediënten moeten doen, want er zijn geen recepten bewaard gebleven. Dat leven houden we het hele weekend vol. Het is niet zo dat we 's avond een joggingbroek aan doen als de bezoekers naar huis gaan. Maar we drinken natuurlijk wel een biertje.”
Juwelen
Ze dragen alle vier kleding uit een andere Noorse streek. „Mijn man is Viking, ik draag Finse kleding en onze dochters Birka en Meroving klederdracht. Dat kan omdat we geen gezin uitbeelden. Het zijn de juwelen die onze outfits mooi en prijzig maken. We maken zelf veel spullen en ruilen met elkaar. Sommigen zijn heel goed in smeden, anderen weven weer speciale stoffen.” Helmen met hoorns komen er niet aan te pas. Ook weer zo'n misverstand dat er 'niet uit te krijgen' is. „Die helmen zijn bedacht in de 19e eeuw, maar die zijn er nooit geweest. Het is het stomste wat je kunt doen, gaten voor hoorns

in je helm maken. Dan verzwak je de pantsering.”
Hoewel ze een voorliefde voor piraten heeft en haar roman over het piratenleven in de 17e eeuw gaat, heeft ze nooit overwogen als re-enactor de piratentijd na te doen. „Piraten zijn een beroepsgroep. Een groep voor mannen; als vrouw word je in een richting gedwongen die je niet wilt, haha. In de vroege Middeleeuwen ben ik gewoon een huisvrouw.”
Mengeling
Het mooie aan haar hobby vindt ze de mengeling van vrienden ontmoeten, historisch onderzoek plegen, geïnteresseerden over de Vikingtijd vertellen en 'zelf zien te redden'. „In de re-enactmentweekenden hebben we helemaal geen luxe. Soms douchen we dagen niet. Heerlijk voor kinderen, die ongekende vrijheid in het kamp. Je ziet de stress verdwijnen. Terug in de tijd is het soms lekkerder dan in je eigen tijd.”

Historische roman over piraten

KROMMENIE - Een kapitein met een houten been op een piratenschip? „Mooi bedacht door Hollywood, maar de werkelijkheid was anders. In de zeventiende eeuw voor je met een houten been echt niet meer”, zegt Rona Kreekel (1966).
De Krommeniese schreef 'Rochette uit Duinkerken', een historische roman over piraten en boekkaniers uit de zeventiende eeuw. Jaren van onderzoek gingen er aan vooraf, om het boek zo veel mogelijk tot in detail te laten kloppen.
De liefde voor piraten heeft Rona van haar vader. „Hij was een onverbetterlijk romanticus en keek veel naar piratenfilms. Ik keek mee en ging er boeken over lezen. Dan kom je erachter dat het beeld dat Hollywood voorschotelde, niet klopt. Die

vlaggen met doodskoppen bijvoorbeeld, zijn pas van na 1720. Maar je ziet ze ook in films over eerdere periodes.”
Geïnteresseerd in geschiedenis was ze altijd al en schrijven doet Rona ook al heel lang. Van haar hand verschenen artikelen in onder meer bladen over re-enactment. Het personage Rochette bedacht ze 25 jaar geleden al, met het boek begon ze een jaar of vijf geleden.
De ruim 650 pagina's tellende roman gaat over het Vlaamse meisje Rochette. Ze zoekt een uitweg uit haar miseriele bestaan als contractslavin door zich als man voor te doen en aan te monstren bij een piratenvloot.
Ze beleeft avonturen aan het Engelse hof, in Nieuw-Amsterdam, het Caribische gebied en kapershol Duinkerken.

Voor het verhaal, dat speelt in 1665, pleegde ze uitvoerig research. Via vakliteratuur en internet probeerde ze het boek zo historisch verantwoord mogelijk te maken.
„Soms had ik een prachtig stuk geschreven, maar bleek het niet te kunnen. Dat kan om kleine dingen gaan. Een zin als 'de kerkklok sloeg negen uur' kan niet, want in die tijd sloegen de kerkklokken helemaal niet. Bij alles wat nu vanzelfsprekend is, heb ik me afgevraagd of het in die tijd werkelijk zo had kunnen gebeuren.”
Rona zit al vol plannen voor een volgend boek. Over de vroege middeleeuwen of over haar grote hobby re-enactment.
'Rochette in Duinkerken' (ISBN: 978-94-6176-241-2) kost € 26,95. Te bestellen via boekscout.nl of de boekwinkel.

BIJZONDER BEDRIJF

Bedrijven die afwijken van het gemiddelde, zaken die een speciaal product aan de man brengen, beginnende ondernemers of bedrijven die iets bijzonders presteren. Dagblad Zaanstreek belicht ze in de rubriek 'Bijzonder bedrijf'. Vandaag Willems & Zn in Wormer.

Reinigen met minder schoonmaakmiddelen

WORMER - Als beginnend schoonmaker ging Theo Willems nog op pad met dwiel, emmertje water en wc-borstel. Bijna vijf decennia later is 'de hygiëne behoorlijk aangepakt', zegt de algemeen directeur van schoonmaakbedrijf Willems & Zn. „Hoe gek het ook klinkt, we werken met steeds minder schoonmaakmiddelen.”

Met de huidige innovaties op schoonmaakgebied in het achterhoofd, stond in de jaren zestig de hygiëne nog in de kinderschoenen, zegt Willems. „De branche is volop in beweging. Nieuwe machines, lichtere materialen en schoonmaakmiddelen die minder belastend zijn voor het milieu. De belangrijkste verandering is dat er met zo min mogelijk menskracht en met zo min mogelijk reinigingsmiddelen wordt schoongemaakt. Glazen wassen bijvoorbeeld, doen we met 'puur waterreiniging': water waar alle kalk en vuiligheid is uitgehaald. Droogt streeplous op.”

Doseerstations
Zijn vader ('oude Theo') startte het bedrijf begin jaren zestig vanuit huis in de Moriaanstraat in Wormer. Rond 1965 kwam Theo erbij. Sinds een jaar of twaalf zit Willems & Zn in een bedrijfspand aan de Papiermakerstraat. Zeshonderd vierkante meter: ruimte die nodig is voor de machines. Waaronder hogedrukreinigers en doseerstations. De laatste vervangen de emmer

met Jif en chloor. „Schoonmaker raken het product niet meer aan. Komt zo uit het station. Een verbetering, omdat sommige mensen allergische reacties krijgen van bepaalde stoffen in schoonmaakmiddelen.”
Willems is eigenaar sinds 1977, zijn zonen Jeffrey en Maurice werken nu ook al bijna twintig jaar mee. „We doen van alles wat: kantoren, fabriekspanden, woningen, industrie en voor VVE's (Vereniging van Eigenaren). Bij woningen gaat het meestal om zorgschoonmaak, bij mindervalde mensen die zelf niet meer kunnen schoonmaken. Voor VVE's maken we openbare ruimtes in het gebouw schoon, zoals trappenhuizen. Soms wel lastig. Mensen gooien er zelf troep neer en dan krijgen wij te horen dat we niet goed schoonmaken.”

Saentower
Het bedrijf werkt voornamelijk in de Zaanstreek en omgeving. Reinigt onder meer de winkelcentra aan de Vermiljoenweg in Zaandam en Noorderveld in Wormerveer en de buitenkant van de Saentower in Zaandam. „We maken ook schoon in de cacao.” Voor reinigen in de voedsel is een speciale opleiding. „Er zijn strenge regels, want eten is heel belangrijk. Microbiologen controleren het schoonmaakwerk.”
De vragen van opdrachtgevers worden 'steeds ingewikkelder'. „Probleem is dat iedereen wil laten schoonmaken, maar

niemand ervoor wil betalen. Wij zitten aan de onderkant van de markt en de economie is niet erg stabiel, dus als een opdrachtgever zegt: 'het moet voor minder', dan begin ik er niet aan. We kijken wel hoe het anders kan. Dat we niet standaard alles schoonmaken, maar per keer bekijken wat nodig is.”

Sleutels
Willems & Zn heeft 85 medewerkers in dienst. Vertrouwen is belangrijk. „Onze werknemers hebben de verantwoordelijkheid en het afsluiten van bedrijven.” Schoonmaken is aan steeds meer veiligheidsregels gebonden. „Van de Arboret mogen werknemers op een ladder niet hoger klimmen dan tien meter. Daarboven moeten ze hoogwerkers gebruiken. Wij hebben nu machines die tot vijftien meter water op de gevel spuiten.”
Veilig
„We zetten in op 'bewust veilig gedragen'. Geen water op elektriciteit gebruiken. Niet te veel uitwijken als je bovenop een ladder staat. Valgordel, helm, veiligheidsbril en geluidbescherming dragen. Oppassen dat je niet je handen brandt aan de hogedrukreiniger. En: je mag hem vooral niet op mensen richten. De druk van zo'n reiniger kan oplopen tot 300 bar. Met die kracht ga je door een muur heen.”
JOSÉ PIETENS



Theo Willems en zonen Jeffrey en Maurice (vlnr).

FOTO JOSÉ PIETENS

SCHRIJVENDE LEZERS

Brieven van lezers zijn welkom. Houdt u er rekening mee dat de lengte beperkt blijft tot 250 woorden en dat het een onderwerp betreft waarover de krant heeft bericht. De redactie heeft het recht bijdragen te weigeren of in te korten. Insturen kan ook via e-mail naar lezers@hdmedia.nl met vermelding van uw postadres.

Oehoe

Dagblad Zaanstreek van 9 juli: op de voorpagina staat een foto van een valkenier met een oehoe in verzorgingsstehuis Festina Lente. Je moet het toch niet gekker maken. Een oehoe hoort niet in mensenhanden. De valkenier slaat de plank flink mis als hij beweert dat een uil niet goed kan zien en bijna blind is.
De werkelijkheid is anders. Een uil heeft een bijzonder goed zicht. Heeft hele grote ogen, groter dan een mens en ziet gelukkig ieder muise in zijn buurt lopen. Anders zou hij of zij niet in leven blijven. Jammer dat we dieren nog steeds als speelgoed zien. Steeds meer instanties zijn bezig om onnodig leed aan dieren te voorkomen, een verbod komt er aan. Stop met roofvogelshows, het

verleidt mensen om er mee te beginnen
KEES BLOKHOUS
Krommenie
Station
NS-station Krommenie een transparant station? (Dagblad Zaanstreek 9/7). Laat me niet lachen. Dat is typisch een begrip waar architecten wel pap van lusten, omdat ze daar heel handig hun onvermogen achter kunnen verbergen. Een station is toch een plek waar klanten van de Nederlandse Spoorwegen op comfortabele wijze en liefst met enige service kunnen wachten op de trein? Als je je klanten kent, dan weet je toch dat die liever droog en uit de wind zitten dan transparant? Vooral als je langer op het station zit dan in de trein.
JAAP DE JONG
Krommenie

Zelfbediening bij bibliotheek Oostzaan

OOSTZAAN - De Bieb in Oostzaan is sinds deze week vaker open. Leden kunnen op werkdagen vanaf negen uur al naar de bibliotheek.

Tijdens deze extra 'zelfservice'uren is de bibliotheek onbemand en kunnen leden zelf hun gang gaan.
Biebpassje voor de paslezer houden en de leden kunnen naar binnen om artikelen te lenen of terug te brengen, gratis te inter-

netten of kranten en tijdschriften te lezen.
Medewerkers zijn vanaf de middag weer aanwezig, tijdens de reguliere openingsuren.
Wel is er de hele dag camera-toezicht. De onbemande uren werden eerder al in de hoofdbestemming in Zaandam geïntroduceerd.
Een van de manieren om zonder kostenstijging de service uit te breiden, liet De Bieb destijds weten.